

.....	300
.....	100
.....	140
.....	100
.....	320
.....	140
monda-.....	400
monda-.....	400
.....	180
jón.....	180
detektív.....	160
.....	240
.....	180
.....	200
.....	160
ámadása.....	80
.....	20
.....	20

Szerkesztőség kiadó- hivatal és nyomda

Cluj-Kolozsvár, St. Baron k. 7cp. (Brassai-utca) 10

Telefon: Szerkesztőség és kiadóhivatal — 977 Sz. N. Sz. — 558

Kéziratok kizárólag a szerkesztőséghez cím- sendők. Kéziratokat nem adunk vissza.

UJ KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI NAPILAP



Alapítványos Róbert

Budapest

— 400
 Negyedévre — 240
 Egy hónapra — 85
 Egy szám ára pályaud-
 varon és vidéken is 4 lei
 Bukarestben — 5.—

Csehszlovákiában
 Egy hónapra — ck 35.—
 Egy szám — 1:50

1925 július 30 Csütörtök

Cluj-Kolozsvár * VIII. évfolyam * 173 szám

5685. Ab 9

Gyászok napja

A mai nap estelén csupaszok a zsidó tem-
 plomok falai, a szent ládáról letépi a himzett
 báronyfüggönyöket és millió helyről és millió
 szájról felnyög a rettenetes zsidó gyász. Husba
 tépő, lélekbe karmoló zsidó gyász. Mert igazán
 gyászolni csak mi zsidók tudunk. A gyászban
 még nem rojtott meg bennünket Európa kor-
 rupt kultúrája. Nem fekete drapéria és nem
 fekete karszalag hideg és hazug külsősége: ma
 este a zsidók, hajdani féktelen beduinok utó-
 dsi, templomok meztelen padozatán, felforgatott
 székeken és csupasz földön ülnek, és fojtott
 hangon jajgatják Jeremiás siralmainak évezre-
 des melódiait.

Tisá böab. Aki gyászt akar látni szívbe-
 markoló, torkot fojtogató, lélekzetelakasztó,
 az zsidó templomba menjen tisá böab estelén.
 Kétezeröt száz esztendeje üli meg évről-évre a
 zsidó nép ezt a gyásznapot. Hatalmas, párat-
 lanul álló nemzeti erő nyilatkozik meg ebben
 a harmadfélszázéves gyászolásban. De kétezer-
 ötszáz esztendő végtelen időmúlásában, sóha,
 egy pillanatra sem halványult el a hit, hogy
 ennek a gyásznaphoz valamikor az öröm nap-
 jává kell válnia. Páratlanul álló, nemzeti erő
 lakik ebben a hitben. Az örök-nép, elpusztit-
 hatatlan nemzeti ereje.

Vajjon igaznak fog-e bizonyulni? Mert ret-
 tetes gyásznaphoz az Ab hónap kilencedike és
 csak egy új kinyilatkoztatás szent ereje tudja
 ennek a napnak sokszoros gyászát hacsak egy-
 szeri örömméneppé változtatni.

3174. Ab hónapjának kilencedikén (a keresztény
 idősámítás előtti 586. esztendő volt az)
 pusztította el a babiloniai világhatalom
 mindent legyőző hadserege Jeruzsálemet. A kicsiny,
 tenyérnyi Judea élet-halálharcot vívott a
 világbiro Babilonia ellen. Ha meghódolt volna,
 ha nyakát igába hajtotta volna, úgy, ahogyan
 nála sokkal hatalmasabb népek tették: békén
 fizethette volna a rabszolga-adót. De a haj-
 hatatlan zsidó patriotizmus inkább választotta
 a halált, az utolsó zsidó király inkább meg-
 vashittatta magát, a nép inkább bilincsbe ve-
 rete magát, de hódolni nem tudott, nem akart.
 Az európai népek sokat hangoztatott patriotiz-
 musa még jöhet tanulni önfeláldozást és halál-
 megvetést a mi történelmünk lapjaihoz.

3830. év ab hó kilencedik napján (a keresztény
 idősámítás 70-ik esztendejében) esett el
 Jeruzsálem másodszer is a római birodalom
 kardcsapásai alatt. A világ legnagyobb népei
 meghódoltak Róma hatalma előtt. A Gangesz
 vidékétől a brit szigetig, Afrika belsejétől Skan-
 dináviáig egy uralta a világnak: Róma. Csak
 a tenyérnyi Judea volt az, amely nem tudott
 és nem akart belétörödni a szolgaságba. És föl-
 vette az élethalálharcot a római hódító ellen.
 És inkább választotta a halált, és agok és if-
 jak inkább belévetették magukat a felgyújtott
 templom lángjaiba, de nem hódoltak. Az euró-
 pai népek sokat hangoztatott szabadságszeretete
 még jöhet tanulni a zsidó történelem lapjaihoz.

3895. ab hó 9 én (a keresztény idősámítás
 135. éve ez) esett el a dicsőséges Bar-Kochba ki-
 rályunk utolsó fellegvára: Bétár. A nagy le-
 győzetés után még egy kétségbeesett zsidó sza-
 badságharc volt ez, Bar-Kochba vitézei kiker-
 gették az ország területéről a római haderőket
 és Róma csak úgy tudta legyűrni a zsidók
 szabadságharcát, hogy az egész világbirodalom-
 ból kivonta a haderőit és előzőnlötte a kicsiny
 Judeát. Így is három évig tartott az élethalál-
 birkózás.

5252. Ab hó 9-én (1492 augusztus 2-án)
 kergették ki a zsidó népet Spanyolországból.
 Maradhettek volna, csak meg kellett volna ta-
 gadniuk a zsidóságukat. De zsidók százezei

inkább a hazátlanságot és koldusbotot válasz-
 tották és Ab hónap 9-e negyedszer is vért és
 halált hozott a zsidó nép fejére.

És mégis: csodálatos. A hit örök volt és
 hajthatatlan, mint maga a zsidóság. Hogy lesz
 idő, amikor ez a gyásznap az örömök ün-
 nepe lesz a zsidók történetében.

A minisztertanács még nem tudott határozni a megyefelosztás kérdésében

(Bucuresti-Bukarest, július 29. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ma délelőtt Bratianu Jonel miniszterelnök elnökletével minisztertanács volt, amelyen mindenekelőtt Beszarábia helyzetével foglalkoztak. Inculetz, Anghelescu, Chirculescu és Lepadatu miniszterek beszámoltak saját tapasztalataik alapján a beszarábiai állapotokról. Leszögezték, hogy a beszarábiai helyzetet az egyesült ellenzéki pártok agitációi mérgeztették el.

Cipaiu Beszarábia mezőgazdasági állapotáról tett jelentést, mely után elhatározták, hogy a mezőgazdasági választásokat augusztus 25-re írják ki.

A megyebeosztásokra vonatkozólag Dumitru tette meg jelentését, aki ennek a kérdésnek tár-

Vajjon lesz-e?

5642. Ab hó 9-én (1882.) rakták le orosz-
 országi zsidó diákok az első palesztinai kolóni-
 ának, Rison lő Cionnak alapköveit.

Egy tisa böab, egy tisa böabért. A törté-
 nelem, a végzet, az Isten még hárommal tar-
 tozik nekünk. (g. j.)

gyalásánál szintén jelen volt a minisztertanács. Határozatot nem hoztak, hanem kimondták, hogy közelebből ismét ülést tart a közigazgatási törvény végrehajtóbizottsága és ezen fogják ezt a kérdést véglegesen elintézni. Mérgezi a helyzetet, hogy különböző küldöttségek állandóan intervniálnak a megyebeosztásokra vonatkozóan. A minisztertanács ideje alatt mintegy tizenöt vidéki küldöttség vára-
 kozott ilyen célzattal.

Tatarescu bejelentette, hogy Domboviceanu ké-
 rekerítőjének 50.000 lei jutalmat irt ki.

Mardarescu hadügyminiszter, aki tegnap érke-
 zett vissza erdélyi körutjáról részletesen beszámolt tapasztalatairól.

A francia baloldal fényes győzelme a községi választásokon

A pótválasztásokon is a baloldal győzött. A baloldali blokk a szocialisták nélkül is abszolút többséget szerzett

(Páris július 29. Az Uj Kelet tudósítójától.) A francia belügyminisztérium ma délután közze-
 tett hivatalos jelentése szerint a 198 kerületben megejtett pótválasztások még nagyobb győzelmeket építettek ki a baloldal számára, mint a múlt vasárnap alapválasztások, és a baloldali blokk pártjai összevéve százötvenhárom mandátumot nyertek. Ezt az előretörést nem lehet lekicsinyelni akkor, amikor 1495 mandátum került betöltésre, és így a megyebizottsági választásokon a baloldali blokk nyeresége több, mint 10 százalékos. Mivel pedig a baloldal által nyert mandátumok túlnyomóan nagy részét a jobboldal vesztette el, a baloldal és a jobboldal erőinek aránya természetesen jóval nagyobb mértékben változott meg, mint ahogy ezt a tizszázalékos nyereség mutatja.

A választók háromötöde a baloldal mögött

Herriot pártjának, a radikálisoknak 705 mandátumuk lesz 620 helyett, a szocialistáknak 134 mandátumuk 85 helyett, a köztársasági szocialista pártnak, Painlevé pártjának 67 mandátuma 47 helyett. A baloldali blokk három nagy pártja tehát együtt 907 mandátumot szerzett meg az 1495 közül, biztosítva magának az erős többséget a megyebizottságok túlnyomóan nagy részében, még akkor is, ha nem vesszük számba a baloldali blokk segédcapataivá szegődött frakciókat. A leadott szavazatok statisztikája még nem készült el és nem került nyilvánosságra, de a mandátumok megoszlásából arra lehet következtetni, hogy a baloldali blokk három nagy pártja a szavazatoknak alig-háromnegyedét, mint hatvan százalékát kapta meg, igen erősen megjavítja a kamarai választásoknál elért eredményt. Akkor pedig, ha a francia választóknak több, mint háromötöde áll a baloldali blokk mögött, mégis bajos elképzelni azt, hogy a blokk szembehelyezkedjék saját választóival: és felszámolja azt a politikát, amely ilyen széles és erős visszhangra talált a francia közvéleményben.

A nemzeti blokk veresége

A megyebizottsági választások eredménye felborította azokat a reményeket, amelyeket a nemzeti blokk pártjai fűztek egyrészt megvál-

tozott taktikájukhoz, másrészt a marokkói hadjáratához. A nemzeti blokk tudvalegőleg egyre inkább mérsékelte magatartását Painlevé kormányával szemben, elég kiméletlenül elejtette, vagy háttérbe szorította diszkreditált vezéseit, megtagadta népszerűtlenné vált törekvéseit, nem feszegette a Ruhr-vidék gyors tempóban végrehajtott kiürítését és inkább Caillaux szanalási terveinek terhes rendszabályai ellen koncentrált támadásait abban a reményben, hogy így ereshet újból gyökereket a francia talajba. Azon kívül a marokkói hadjárat kihasználásával a blokk pártjai a gloire érzésére próbáltak hivatkozni és erősen bíztak abban, hogy a gloire nevében folytatott ügyes propagandájuk nem marad hatás nélkül. Most azután a nemzeti blokk pártjaira igen kínos meglepetés volt az, hogy százötvenhárom mandátum-vesztéssel zárták le a megyebizottsági választásokat. Ebből az következik, hogy a nemzeti blokk feltámadásának napja még igen messze van, ha ugyan egyáltalában bekövetkezik ez a nap.

Abszolút többség a szocialisták nélkül

Ha valaki részletesen akarja analizálni a megyebizottsági választások eredményét, akkor elég érdekes konzekvenciákat vezethet le. Így például kiderül az, hogy a radikálisok és a köztársasági szocialisták együtt megszerezték a szavazatok abszolút többségét, tehát az esetleges új választások esetén kezükben tarthatják Franciaország kormányzását a szocialista párt támogatása nélkül is. Ugyanigy azonban erős abszolút többséget, sőt jóval erősebb abszolút többséget jelentenek a radikálisok és a szocialisták által szerzett szavazatok, tehát a radikálisok és a szocialisták szintén kormányozhatnák Franciaországot a köztársasági szocialisták nélkül. Ebből azután az következik, hogy a három párt szövetsége — nem fog felbomlani. Szinte azt kell mondani, hogy a községtanácsosi és a megyebizottsági választások szava szerint a baloldali blokk egységének és politikájának nagyobb a népszerűsége a választók közt, mint a blokk képviselőinek körében.

Igen érdekes, hogy a kommunisták tizenhét szavazatukból tizenegyet vesztek el.

Augusztusban megindul a közvetlen telefonforgalom Budapest és Bukarest között

Francia frankba fogják megállapítani a beszélgetés tarifáját

(Bucuresti—Bukarest, július 29. Az Uj Kelet tudósítójától.) Hivatalos helyről nyert értesülésünk szerint a magyar kormány jegyzéket intézett a román kormányhoz, melyben kéri, vegyék fel a közvetlen telefonösszeköttetést a két állam között. A kormány a jegyzéket tanulmányozás végett áttette a postaügyi vezérigazgatósághoz. A vezérigazgatóság megtette jelentését, mely szerint a régi telefonvonal, mely Bukarest és Budapest között a telefonforgalmat lebonyolította, a prágai vonalnal van igénybevéve. Mivel azonban Prágával nincsen egész nap lefoglalva a vonal, az órarend beosztható úgy, hogy a nap bizonyos szakában ezen a vonalon Budapesttel is lehessen beszélni. Uj vonal kiépítése óriási összegeket emésztene fel.

A postaügyi vezérigazgatóság jelentése alap-

ján a forgalom ilyen beosztással már közelebből felvehető. A belügyminisztérium kell megtegye észrevételét, hogy opportunusnak tartja-e a két ország közötti telefonösszeköttetés felvételét. Ha a minisztériumnak nem lesz kifogása, úgy már augusztusban beszélni fog lehetni Budapesttel.

A beszélgetés tarifájára vonatkozólag is tett javaslatot a postaügyi vezérigazgatóság, mely szerint a díjakat francia frankban fogják megállapítani. Körülbelül annyiba fog kerülni, mint a bukarest—belgrádi beszélgetés. Ezek szerint lesz már telefonvonalunk Belgráddal, Prágával és Budapesttel, nemskora talán Béccsel is. Most már csak arra vagyunk kíváncsiak, hogy mikor lesz telefonvonala Kolozsvárnak Bukaresttel.

A vizsgálóbíró

Boeriu dr. előzetes fogvatartását rendelte el

Nuszbaum költségek életmódját folytatott és többiben hangzott, hogy öngyilkos lesz. A revolver tanak szerint Nuszbaumé volt

(Cluj-Kolozsvár, július 29. Az Uj Kelet tudósítójától.) Negyedik napja már, hogy a hatóságok faradhatatlan energiával próbálnak világosságot deríteni a sétatéri kiosk vasárnap éjszakai tragédiájára, de a nyomozó közegek még mindig a legteljesebb sötétségben tapogatóznak, mert a nyomozás eredményeként egyaránt kerülnek elő az öngyilkosság és a gyilkosság valószínűsége mellett szóló bizonyítékok. Tegnapi számában jelentette az Uj Kelet, hogy a kolozsvári rendőrség Resteman bűnügyi rendőrkapitányt Tövésre küldte el, hogy ott a Nuszbaumra vonatkozó adatokat összegyűjtse. Resteman kapitány ma délelőtt érkezett vissza Kolozsvárra és jelentést tett a rendőrségen tövisi tapasztalatairól.

Nuszbaum százazres elszámolási differenciája

A tövisi nyomozás még jobban összekuszálja az emagy is bonyolult ügy szálait. A kolozsvári rendőrség kiküldötte a tövisi csendőrmesterrel fogott a nyomozáshoz és nem volt nehéz megállapítani, hogy Nuszbaum nagyon költséges életmódot folytatott és sok adósságot hagyott maga után.

Egy szénaszállítási üzletből kifolyólag üzleti összeköttetésbe lépett Nagy Ferenc tövisi református pappal, akitől nagyobb összegű pénzt vett fel. A református pap néhány hét elteltével érdeklődni kezdett, hogy mi van a szénaszállítási üzlettel, de Nuszbaum csak kitérő választ adott, majd mikor a református pap gyanakodni kezdett és követelte a pénzt, Nuszbaum nem mutatkozott hajlandónak a felvett százhatezer lej megfizetésére és ezért Nagy Ferenc református lelkész július 17-én a gyulafehérvári ügyészségen csalás címén feljelentést adott be Nuszbaum Mór ellen.

Nuszbaum bohém életmódot folytatott, általában kártyázott és a kártyán nagy összegeket vesztett. A nyomozás adatai szerint nem volt gazdag ember, de állandó üzleteket bonyolított le és így mindig felvett előlegekből fedezte kártyaadósságait. Az utóbbi időben azonban elhanyagolta üzletét.

Háromszázötvenezer lej tartozás

A községben alig van ember, akinek néhány ezer lejjel ne tartozott volna Nuszbaum Mór. A kolozsvári rendőrség megállapítása szerint Nuszbaum Mór adósságai Tövís és környékén meghaladják a háromszázötvenezer lejt. Nuszbaum Mór a hadsereggel is összeköttetésben állt, amennyiben kötelezte magát, hogy nagyobb mennyiségű szénát fog leszállítani. A szénaszállítási üzlet megkötésekor a hadseregtől előlegelet is vett fel, de a leszállított szénamennyiség kevesebb volt, mint a szerződésben kikötött mennyiség és így a hadsereg a szállítást nem vette át.

Nuszbaum Mór lakásán tartott házkutatás alkalmával semmi értéket nem lehetett találni, a szekrényei teljesen üresek voltak, csupán egy kopott nadrág és egy kopott mellény árulta el, hogy a szoba lakója ebben a szekrényben tartotta valamikor a garderobját.

Nuszbaum öngyilkosságtól tervelt

Baruch Izsákné tövisi üzlettulajdonosnő, a kolozsvári rendőrség kiküldötte előtt az ügyre vonatkozólag szenzációs nyilatkozatot tett. Elmondta, hogy huszadika körül, amikor már Nuszbaumnak is tudomására jutott és a faluban is beszélték a gyulafehérvári ügyészségen tett feljelentéseket, beszélgetés közben szóba hozta Nuszbaum előtt, hogy miért folytat olyan könnyelmű életet és minek csinál ilyen borzasztó nagy adósságokat, Nuszbaum Baruchné kérdésére a következő választ adta:

— Nem tehetek róla, én már bohém természetű ember vagyok és igyekezem kihasználni az alkalmat, hogy rövid földi életemen minden jóban és minden szórakozásban kivehessem részemem. Ha a sors úgy akarja, hogy akadályok merülnek fel és életemet nem tudom úgy berendezni, ahogy szeretném, úgy van még orvoságom.

E szavaknál zsebéből revolvert vett elő, amelyre rámutatva folytatta:

— Ebben a revolverben egyetlenegy golyó van, de ez elégséges ahhoz, hogy kioltsam véle az életemet. Meg fogja látni maga is, meg a többi tövisiek is, hogy egyszer csak az újságokból fognak értesülni arról, hogy agyonlöttem magamat.

A tövisi csendőrmester viszont nem tud arról, hogy Nuszbaum Mórnak lett volna fegyvere, mert fegyvertartási engedélyét egyszer sem mutatta be a csendőrségen.

Nuszbaum pénz nélkül jött Kolozsvárra

Nuszbaum Mór kolozsvári utja előtt egyezkedni próbált Nagy Ferenc református lelkészekkel, hogy vonják vissza az ellene beadott feljelentést és ő szerdán reggel a református pap feleségével Aradra fog utazni, ahol a hadtestparancsnokságnál egy lebonyolított szénüzletből kifolyólag nagyobb összegű pénzt fog felvenni és ebből az összegből ki fogja fizetni a pap követelését. Nagy Ferenc szerdán reggel megjelent a tövisi vasuti állomáson, de ott arról értesült, hogy Nuszbaum Mór a néhány perccel ezelőtt induló kolozsvári vonattal Kolozsvár felé vette útját. Állítólag egy bani sem volt a zsebében, a jegyet is kölcsönpénzből váltotta meg. Ismerőseinek azt mondotta, hogy a Marmarosch Blank kolozsvári fiókjánál százhuszezer lejt kell felvegyen. A banktól nyert információk szerint Nuszbaumnak soha sem folyószámlája, sem követelése nem volt a banknál.

Dr. Dunca vizsgálóbíró a tegnapi nap folyamán áttanulmányozta az ügyre vonatkozó aktákat és jegyzőkönyveket és ma délelőtt folyamán megkezdte a gyilkossággal gyanúsított Boeriu dr., valamint a bűnrészességgel vádolt Pap Anna kenyereslány kihallgatását.

Kártya és revolver

Kihallgatásuk közben egy új mentőtanu is érkezett. Felderber szamosujvári őrnagy, aki

vallomástételre jelentkezett dr. Dunca vizsgálóbíró előtt. Felderber őrnagy elmondta, hogy Nuszbaum Mór a hadseregnek való szénaszállítás folytán vele is összekötésbe került. Nuszbaum csütörtökön Szamosujváron tartózkodott, ahol felkereste az őrnagyot és háromezer lejt kért kölcsön. Az őrnagy szó nélkül átadta a pénzt, de legnagyobb meglepetésére néhány óra múlva újra megjelent Nuszbaum Mór és azt mondva, hogy a kapott háromezer lej összeget elkártyázta és újabb kétezer lejt kért. Az őrnagy az újabb kölcsönt nem akarta folyósítani, mire Nuszbaum azon kijelentéssel, hogy „van még egy fatális golyóm és ezzel véget vetek életemnek” revolvert rántott, de a revolvert a szobában tartózkodó Damian hadnagy kicsavarta Nuszbaum kezéből. Az őrnagy ezután Nuszbaum kérésének eleget tett és átadta neki a kért kétezer lejt is.

Dr. Dunca vizsgálóbíró kérdésére, hogy nem tudná-e pontosan mondani, hogy milyen gyártmányú volt a Nuszbaum kezéből kicsavart revolver. Felderber őrnagy kijelentette, hogy a revolver fagantus. Browning mintájú Bayard belga revolver volt, amelynek kalibere körülbelül 6—7 milliméter lehet. Az őrnagy által leirt revolver leírása pontosan ráillik arra a revolverre, amely Nuszbaum Mór életét kioltotta.

Boeriu dr. előzetes letartóztatásban

Boeriu dr. kihallgatása alkalmával megmaradt a rendőrségen tett vallomása mellett. Tagadja azt, hogy gyilkosságot követett volna el, hiszen a gyilkosságra semmi oka nem volt. Mehelean vallomásával szemben azt állítja, hogy ez valószínűleg akkor látta őt, mikor ő Nuszbaum ütőerét fogva, a másik kezével a revolvert a párkányra helyezte.

A vizsgálóbíró kihallgatta Pap Anna kenyereslányt is, aki a keresztkérdések közben egyik perőről a másikra ellentmondásokba került, de vallomásának alapja körülbelül az, amit a rendőrség előtt is beismert, hogy azért próbálta menteni Boeriu doktort, mert félt, hogy valami szerepe van az ügyben és ő mint a doktor barátja, kötelességének tartotta barátját megvédeni.

A két gyanúsított kihallgatása során többiben izgalmas jelenetek játszódtak le a vizsgálóbíró szobájában. Boeriu dr. kihallgatása közben Dunca vizsgálóbíró többiben szükségesnek látta a Pap Annával való szembesítést, de a szembesítésnek minden egyes esetben és Pap Annának minden egyes vallomásával szemben az volt a Boeriu dr. válasza, hogy ártatlannak érzi magát és nevétségnek tartja az ellene felhozott összes vádakat.

A vizsgálóbíró előtt a kihallgatás délután félkettőkor nyert befejezést, amikor is Dunca vizsgálóbíró elrendelte a felmerült gyanúkok alapján Boeriu dr. ellen az egy hónapi vizsgálati fogságot.

Nem vagyok gyilkos!

A vizsgálóbíró kihallgatása befejezése után a fegyveres börtönőr elvezeti Boeriu doktort, aki meglátva a folyóson álldogáló újságírók csoportját, a fegyveres őr minden tiltakozása ellenére odakiáltott az újságíróknak:

— Ne irjanak az urak semmi rosszat rólam, mert nem vagyok gyilkos, teljesen ártatlan vagyok és rövid időn belül be is fogom bizonyítani igazamat.

A vizsgálóbíró nyilatkozata

Az Uj Kelet munkatársa felkereste dr. Dunca vizsgálóbírót, aki az ügyre vonatkozólag a következő nyilatkozatot tette:

— A Nuszbaum-ügy még mindig zavaros. Egyelőre nem lehet véleményt alkotni, mert a mai kihallgatás folyamán egyaránt merültek fel a gyilkosságra vonatkozólag pro és kontra bizonyítékok, amelyeket a további nyomozás lesz hivatva felderíteni és kibogozni. Egyelőre a terhelő bizonyítékok alapján szükségesnek láttam Boeriu előtt kihirdetni az egy hónapra szóló vizsgálati fogságot, amelyet Boeriu dr. megfeleltetett és így fogvatartásáról a vádtanács határozata fog dönteni.

Az eddigi megállapítások szerint a revolver valószínűleg Nuszbaum tulajdonát képezte. Ugyancsak a megállapítások mellett szólnak, hogy Nuszbaumnak egy banyája sem volt, amikor a Kioszkba ment és így esleik az a feltevés, hogy a pénzt esetleg elrabolták volna tőle.

Pap Anna kihallgatása még folyamatban van és így a fogvatartásáról, a kihallgatások befejeztéig, a vizsgálóbíró nem intézkedett.

b. m.

pártot

hir, hogy Franasovici tével kilép a liberális szel fog szolgálni an

ó tanárokat

y másik matematikából képesítést és már tanít dik a román nyelv és énelemből fog a jövő

nincsenek erdélyi ifjak

ztöndijasunk, aki angol szonfelül hébert és zsidó y volt Tarbut-növendék

l készűl tanári hiva- filozófiát és hébert y másik pedig ugyan- ól és filozófiából fog

Bécsben tanuló ösztön- nyer alapos kiképzést.

kapnak ezek a fiatalok? ta háromszáz francia

zeg, de ösztöndijasaink

éségesek, hanem elég

ek adásával ott kint is

elégé módosak ahhoz,

yaik ideje alatt csekély

ogassák, hogy szűkösen

tinában vannak. Az

mellett, a másik a hé-

magát.

nettiségre vall, hogy

e jelent meg, egy má-

Palesztinában tanulók

mi multja van.

ezt a tempóját meg

ta informátorunk —

koláink számára terem-

árt, hanem olyan pede-

kezhetni, akik a jövő-

ben nemcsak sikeresen

vezető helyre kerülhet-

tében.

Cluj

Telefon

500

Bulgáriában kiujultak a zavargások

Két Sztambulinszky-miniszterre rágyújtották a fegyházat

(Szófia, július 29. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az ország több helyén ma ismét lázadások törtek ki. Caribrodnál, Curillonál és a grázai kerületben rablóbandák garázdálkodnak. Filipopol és Grabovo között banditák kiraboltak hat német turistát. Súlyos incidenst jelentenek Szisztovból is, ahol ismeretlen tettesek meggyilkolták Makin agrárképviselőt. Sumenben a felkelők bombát dobtak Jelev ügyvéd házára. Jelev tudvalevőleg a kommunista-per egyik védoje volt. A várnai kerületben szintén súlyos

a helyzet. Itt több csoport felfegyverkezett összeesküvő garázdálkodik. A szerb bolgár határ még mindig zárva van.

Szófia, július 29. Az állami fegyház épülete, amelybe Pavlev és Janev volt Sztambulinszki-miniszterek is be voltak zárva, ma kigyuladt és porig égett. A két miniszter a tűz áldozatává lett. A rendőrségi nyomozás megállapította, hogy a fegyházat szántászándékkal felgyújtották.

Kivégezték az utolsó cári miniszterelnököt

Szentpéterváron tizenhat halálos ítéletet hajtottak végre egy nap alatt

(Páris, július 29. Az Uj Kelet tudósítójától.) Moszkvából érkező jelentés szerint július harmadikán éjszaka Szentpéterváron bírósági ítélet nélkül agyonlőtek tizennyolc katonatisztet, a Sándor-liceum volt növendékeit. Az áldozatok között van Galickin Miklós is, az utolsó cári miniszterelnök. A kivégzésekkel egyidejűleg hatvan monarchista érzelmű tisztet Szibériába száműztek. A súlyos ítéleteket mindaddig titkolták, de most egy újságíró leleplezése folytán nyilvánosságra kerültek. A francia sajtó a legnagyobb megbotránkozás hangján ír az oroszországi kivégzésekről és diplomáciai beavatkozást követel.

Egy nap a Boldogok szigetén

Hogyan élnek a sómérok. Ahol nincsenek társadalmi különbségek. Telefon negyen lépés távolságra. Megható kabaré a tábortűz mellett

(Szováta, július 29. Az Uj Kelet tudósítójától.) A touloni tömeggyilkosság és Danton lefejeztetése után Robespierre már látta, hogy céljai összeomlanak és milliók pusztulása árán sem tudja megvalósítani az erkölcsi és anyagi jó birodalmát.

— Az összes felnőtteket le kellene gyilkolni, hogy a gyermekek felnővekedhessenek! — kiáltotta kétségbeesetten.

A diktátor talán nem is tudta, milyen örök és csodálatos bölcseséget váltott ki lelkéből a kétségbeesés. Nem mintha az összes felnőtteket le kellene öldökölni, hanem mit alkothatnak és sajtolhatnak ki a jelen szikkadt talajából azok, akik elvesztették, vagy soha sem ismerték a gyermek naiv, lelkesülő, eszmékkel, rajongásokkal és önfeláldozásokkal telt isteni hitét.

Ismerjük meg gyermekeinket és megsejthetjük az eljövendő emberöltő birodalmát!

Kollektív állmocska a Boldogok Szigetén

A sómérok táborába csak külön engedéllyel lehet bejutni. Dr. Engelberg, az ezévi táborparancsnok kiállítja a belépési iratot és a völgybe vezető hidat megnyitja az őrség.

— Három részből áll a tábor, de teljesen mindegy, hogy melyiket nézzük meg, — magyarázza kiserőnk. A sómérok között teljes egyenlőség uralkodik. Elvesző emlékei azért itt fellelhetők a társadalmi osztályozódásnak... így a temesvári csoport gazdagabb, mint a többi. De ez a különbség csak látszati, mert a zsidó cserkészek végeredményben egyformán szegények és egyformán gazdagok. Éveken át ugyanis kifejlődött az a szokás, hogy megosztuk egymással tulajdonunkat és ez alól a szabály alól senki sem igyekezik kivonni magát. Másrészt a szülők elég tapintatosan megérik azt, hogy nem lenne etikusan egyik sómért a másiktól anyagi különállással megkülönböztetni. Ez a levél kitűnően megmagyarázza a helyzetet, egy 12 éves sómér írta apjának, B. S. bankigazgatónak:

„Drága jó Szüleim, én most ezt a lapot a sétatéren írom. A fiuk elmentek fürödni és én Braun Bélával együtt elmentünk, de én tegnap is voltam fürödni, akkor négy lejbe került, de olyan jól nem éreztem magam soha. Ma meg 13 lejbe kerül, volt negyven lejem, szétosztottam a testvérek között, tesszen egy kis pénzt küldeni...”

— Anyagi osztályozódásunk tehát a következő: akinek van, az ad és akinek nincs, annak jut. De ime, itt vannak a szatmári sátrak.

Egy fiatal cserkész lép elő és bemutatkozik: — Heilbrunn Sándor őrsvezető... Heilbrunn kérem... Gyógyforrás...

A szatmári tagozat a legfiatalabb sómércsoport. Eddig harminc tagja van, akik közül tizennyolcan jöttek el a táborozásra. Három sátrak van, amelyeket villanyal világítanak. A szatmáriak a tábor legvallásosabb tagjai, — mintegy ők képezik a 400 sómér lévitát. Közülük került ki a tábor rajzolóművésze, Ferencki Sándor is, aki a „Föld” számára rendkívül

ügyesen és gyorsan vázolja fel a legjellegzetesebb részleteket.

A szatmáriak mellett állították fel a kolozsvári sómérok nyolc sátrukat. A kolozsváriak hatvanketten vannak. Harmincan tartoznak az iparoscsoporthoz, amelynek vezetője Goldstein Hermann és harmincketten a diákcsoporthoz, amelyet Eckstein Béla dirigál. Az iparosok kantint állítottak fel, ahol cipőfűzőtől kezdve csokoládén és levelezőlapon át egészen a pirosnyelű budlibicskáig minden kapható. Természetesen a jövedelem tíz százaléka a Keren Kajemethé.

Kolozsvár után Arad kvucái következnek. Az őrsvezetők Schwarz Lajos és Szántay Zoltán. Arad már modern város, tehát telefon köti össze a körülbelül ötven lépésnyire fekvő táborparancsnoksággal, amely egyuttal telefonközpont is. Ez a központ a rezidenciája Schwarcz Miksa országos főparancsnoknak, akinek főérdeme van abban, hogy az erdélyi sómérok néhány év alatt példásan fegyelmezett, öntudatos, munkás és lelkes együttesé szerveződtek.

Minden egyes sátorban ott lóg a Keren Kajemeth perselye. Ha valaki elveszt valamit, tulajdonát bírság ellenében kapja vissza a parancsnokságon. Ezekből a bírságpénzekből lassan-lassan megtelnek a kékre festett kupaok.

Temesvár, a gazdag város

Temesvárról kilencvenhatan érkeztek meg Szováta. Kétségtelenül, a 17 temesvári sátor már messziről elárulja, hogy gazdag fiuk laknak bennük. A figyelmes szemlélő a hatalmas celték mélyén testes szalámirudakat fedezhet fel, melyek szerényen húzódnak meg a kidomborodó süteményhegyek tövében. A vagyonos Bánát minden eshetőségre elkészült. Különös tekintettel a Bégára, tengerészcsapatot is szerveztek. A tengerészek hóféhér matróruhában büszkén sétálnak a zuhogó hegyipatak mellett és nagyobbkiterjedésű állóvíz, valamint vizijármű hiányában öles árbcukat sátrak előtt a földbe verték. De azért a derék tengerszékkel nem szabad gunyolódni: még a vak is láthatja, hogy értenek a vízhez. A patakocskák mellett két lépésnyire méternyi mélyen leástak a földbe, míg csak elő nem bukkant a drága nedű. A kicsiny kutacskába lyukas fazekat állítottak, ezt lefedték egy római korszakból származó fedővel, amiből az a haszon származik, hogy zuhogó zápor idején is van tiszta vizük. Ime, az első lépések, amelyek a zsidóságot összekapcsolják a tengerrel: egy kút holmi lyukas fazékkal. A temesváriak parancsnoka Taub Abraham, aki példás rendben tartja sátorát. Egy sátor kórház céljaira szolgál. Philip Ödön egészségügyi tiszt a kórházfőnök.

Marosvásárhely, a vesztes és Brassó, a győztes

Néhány száz lépésnyire Temesvártól kezdődnek a brassóiak sátrai. Igen, róluk csak mint hősookról lehet megemlékezni, mert a sómér krónika sohasem fogja elfelejteni azt az éjszakai támadásukat, melynek eredményeké-

pen 24 kolozsvári és aradi zászlót ragyogott be a felkelő nap a brassói sátrak ormán. Vezetőjük Hirsch Zsigmond.

Vizszont a negyvenöt marosvásárhelyi cserkész a vesztesek közé számítható. De ne bolygassuk a váltakozó hadiszerecsét... Hamlet Jakab, a vásárhelyiek büszke parancsnoka bizonyára nem venné jó néven, ha nevét, melyet Shakespeare oly utánozhatatlan módon örökített meg, egy balsikerű útközettel kapcsolnánk össze.

Minden hiteles földrajzi szemlélet megcsufolására Marosvásárhely mellett Gyulafehérvár fekszik. Őrsparancsnok: Weisz Hermann. Ezután Dévának és a kisebb helyeknek kiküldöttéi következnek.

Nem volna teljes a krónika, ha nem említenék meg a sómér-technika uttörőit. A hidakat Fischer Jenő, Erdős László és Rumpler György építették. A telefon hősza Boskovics Ferenc Kolozsvárról. Elelmezési áldozatok Képecs Oszkár Temesvárról és Weisz Ernő Kolozsvárról, míg a főszakácsi tisztet Katz Béla látja el, akinek kiváló szakácsi tehetségére jellemző az, hogy a sómérok örökösén és visszavonhatatlanul a „Majim“-rangot és jelleget adományozták neki.

Tábortűz

Ami a művészeknek a hegedű és a festőnek az ecset, az a sómérnek a tábortűz.

Este tíz órakor öles hasábokat hánynak csomóra és hamarosan felloboognak a lángok. Száz-egyzernyi szikra száll az égnek és a környező hegyek oldalán vérpíros fűrdőben hajbókolnak a fenyvesek.

A négy száz cserkész óriási körben körül fogja a tábortűzet. A tűzesterek szakadátlanul hordják a hasábokat. A horizontot rózsaszín árnyak fogják el, az arcok kipirulnak és a kitágult pupillák ragyognak a fároszi tűzijátéktól.

A lángnyelvek körül vaksi denevérek csapódnak és ingerült éjszakai lepkék imbolygó haláltáncot lejtenek az égnek szálló szikratengerben. Halálos csendesség mindenütt, a sómérok tűnődve merülnek a káprázatos szinjátékba és a messzi boltozat bársonyáról csendben figyelik őket ezernyi csillag.

És a csodálatos éjjelen egyszerre felzendül a Hatikva. A táguló tüdőkből ömlenek az ének finom hullámai és a visszhang kaotikus zilált-ságában széjjelverődnek a hegyek között.

— Od lo avda tikvatenu...

S a tábortűz mellett kezdetét veszi a legvidámabb, legfesztelebb, leggyermekibb mulatság. A sómérokból ellenállhatatlan erővel, vadul kitor az ifjuság derűs láza. Az előadók egymásután lépnek a tábortűz mellé. Az egyik humoros davenolások között jiddis groteszkek énekel, a másik egyszerre halandzsázik magyarul, románul, héberül, franciául és németül, a harmadik a Bajjazók áriáját éneki. Dr. Engelberg köszönti a tábortűzet és hálát az Istennek, hogy szép időt, egészséget és reménységeket adott.

Ejféli... A tábortűz lassan halszik és a nekilendült temperamentum fogyóban van. A sómérok szétszélednek és tíz perc múlva már csak az örök lépteinek koppanása hallatszik.

Néhány szárnyaperzselt halálfeju lepke vergődik a hunyó parázs körül... (m. i.)

SZINKÖR-MOZGÓ

Julius 30, 31. Csütörtök, péntek:

Zelma Lagerlöf híres regénye átdolgozva filmre

Az iramszarvas csodája

A s véd filmgyártás leghatalmasabb attrakciója.

Ezt megelőzi:

Hójjag Bandi mint rendőr

Vigjáték, 2 felvonásban

Katonazene Előadók kezdete Katonazene

5, 7 és 9 órakor

Ha művészi kivitelű fa-, vas- vagy réz-

butort, zongorát

száraz venni, ne Marosvásárhelyre és tekintés

sajnálja az utat SZÉKELY ÉS RÉTI

ERDÉLYRÉSZI BUTORGYÁR RÉSZV. TÁRS. butortermék,

asztalok furnárszükségleteiket legolcsóbban itt szerezhetik be

Az Uj Kelet az
ság napi
Szerkesztő: C
Felelős szerke
Előfizetési ár
240 lei,
Az Uj Kelet c
megjelöl

A m

(Sighetul-
Soha még oly
nem tapasztal

Szerda

5685. Ab

1925. július

megalapozotta
háboru rémsé
következni és
a chaszidok
folyamatba, a
magát semmi
emlékben
körülrajongás
bandérium és
nyörü szavai

Most, ho
tollára való
ság és kilát
idegent kört
az egyik hát
harmadik cip
Ha cipődet t
várnak rád,
Nyomorekok
Miksa „Ma
belpoklóság
levegője a n
sikátorainak

Mondják,
omlott össze
még csak ne
volt Sziget
metz Dávid
ról, elgyöng
Amikor
tudódott ki
evett. Hozz
gyöngébb a
teremtette

Mert az
zisztenciák
háromszáz
azonban tu
maradt, ho
Igy om
létben eltö
tenciák Sz

Mert s
rosnak. An
nek és ipé
hoz. Husz
város ugya
amilyenber
környék s
ros is, ah
tinába, ha

Amik
az utcán
kat. De n
is — Pal
zével érve
madik dol
ban a saj

— El
talyigásna
Ezt e
jél öltöz
dotta, a
nokának.
És pe
nak a Pa
gazdag ve
csis, haza

KÖZGAZDASÁG

Hetvenhét kolozsvári vállalat kérte utólag felvételét a kamarai választói névjegyzékbe

A jelentkezés utolsó terminusa: július 31

(Cluj-Kolozsvár, július 29. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az Uj Kelet megírta, hogy az új kamarai törvény értelmében mindazon vállalatok vezetőit, akik szavazati jogra igényt tarthatnak, az iparkamara vezetősége nyilvántartásba vette és az ezekről felvett listát kifüggesztette. Megírtuk azt is annak idején, hogy a kolozsvári és kolozsvárvidéki vállalatoknak egy tekintélyes része jelentkezési kötelezettségének nem tett eleget s így az a veszély fenyegett, hogy tekintélyes vállalatok vezetői elesnek a kamarai választójogtól. A kamara vezetőségének intervenciójára akció indult meg, hogy a tagok sorába nem jelentkezett vállalatok eleget tegyenek jelentkezési kötelezettségeiknek. Ez az akció némi sikerrel járt, amennyiben a mai napig 72 kolozsvári, illetve kolozsvárvidéki vállalat jelentette be utólagosan a kamarához választói jog elnyerésére irányuló jogigényét. A benyújtott igénylések felett a

A nagyiparosok szövetsége anketén tiltakozik a munkáskamarák felállítására ellen. A munkatörvény (Codul muncii) és a munkakamarákról szóló törvény már negyedik éve vajudik. Az első tervezetet még Marzescu akkori munkaügyi, jelenleg igazságügyi miniszter készítette el, ezt azonban Chirculescu miniszter lényegesen átdolgozta. Ez a tervezet azonban a munkaadóknál oly heves ellenzésre talált, hogy a miniszter visszavonta a tervezetet és ennek egyes részeit külön külön törvényekkel akarja rendezni. Egyik ilyen új törvény volna a munkakamarákról szóló, amelynek közel egy évi tárgyalás után elkészítették tervezetét és ez a szenátusban már át is ment. Mielőtt azonban a képviselőházban tárgyalás alá került volna, újabb éles támadások érték, úgy, hogy már két hónappal ezelőtt jelenthették, hogy levették a képviselőház napirendjéről és tárgyalását az őszi ülészakra tűzték ki. A közbeeső időt a munkaadók a törvény elleni újabb támadásokra készítik el és kedden UGIR központi elnöki tanácsa tanácskozással tartott munkakamarákról szóló törvény megvitatása végett. A tanácskozással Kolozsvárról dr. Farkas Mózes, az UGIR kerületi igazgatóságának elnöke és dr. Böszörményi Sándor igazgató utaztak fel.

Román lap a magyar gazdasági krízisről. Bukarestből jelentik: Az „Universul” hosszabb cikkben foglalkozik Magyarország gazdasági helyzetével és azt írja, hogy ott óriási gazdasági krízis és munkanélküliség van. A munkások a szomszédországokba és így Romániába menekülnek. Felhívja a kormány figyelmét arra, hogy különösen Ermihályfalvánál nagyszámú munkásság lépi át a határt. Romániába özönlésük nemcsak „mint nemkívánatos elem” kifogásolható, hanem a munkanélküliség szempontjából is.

A budapesti tőzsdén beszüntették a Ganz-Danubius-részvények jegyzését. Budapestről jelentik: A budapesti tőzsdének nagy meglepetése van. A Ganz-Danubius-részvények, melyek a háború alatt a legmagasabb árfolyamú magyar papírok voltak és a háború után is igen magasán állottak, példátlanul visszaestek. Már napok óta nagymennyiségű részvény került piacra, de nem talált vevőre. Tegnap a tőzsdén beszüntették a Ganz-Danubius-részvények jegyzését.

Az európai faipar kartellbe tömörül. Londonból jelentik: Egy nagyarányú fakartell megteremtése céljából illetékes körök tárgyalásokat folytatnak. A tárgyalások célja az, hogy kartellbe tömörítsék Romániát, Jugoszláviát és Csehországot, majd később a többi fatermelő országokat is, hogy ezáltal a fa árát kellő szintre tarthassák. Az hírlik, hogy a kartell egy nagy svájci favállalat, több svájci, német, osztrák és olasz nagybank támogatja.

kamara vezetősége a napokban fog dönteni s remélhető, hogy a vállalatok által megjelölt vezetők nagyrésze be is került a szavazói listába.

A listát július 31-én véglegesen lezárják s az érdekeltekkel közölni fogják fel-, illetve fel nem vételüket. Az új kamarai törvény értelmében azoknak a vezetőknek, — akiket a kamara netán nem vesz fel a választói névjegyzékbe — joguk van a kamarai döntés ellen a törvényszékhez fellebbezéssel élni.

Kétségtelen, hogy a kamara vezetősége mindent megtehet, hogy az összes kolozsvári vállalatok vezetői benne legyenek a választói listában. Azok a vállalatok, melyek az újabb felszólítás ellenére sem tettek lépéseket felvételük érdekében, természetesen elesnek jogaik gyakorlásától. Mindenesetre öröndetes, hogy legalább a legjelentősebb vállalatok vezetői — a tizenkettedik órában — éltek jogaikkal és kérték a választói listába való felvételüket.

A román-jugoszláv vasutak képviselőinek konferenciája. Bukarestből jelentik: A CFR és a jugoszláv vasutak képviselőinek konferenciáját, mely a Bázias-Bistrița, Albarvareti vonalak megnyitását célozta volna, folyó évi szeptember havára halasztották el. A konferenciát Temesváron fogják megtartani.

Ötven százalékkal emelték az exportdíjakat. Bukarestből jelentik: A román államvasutak igazgatósága elhatározta, hogy az exportdíjakat 50 százalékkal emeli fel, amelybe a kezelési költségek is beleértendők.

Körrendelet a pénzügyigazgatókhoz a kincstári bonok ügyében. Bukarestből jelentik: A pénzügyminisztérium körrendeletet bocsátott ki, mely szerint az ország összes pénzügyigazgatóinak a még eddig valamilyen okból ki nem egyenlített kincstári utalványokról kimutatást kell készíteniük és azt a legközelebbi időn belül a pénzügyminisztériumhoz kell felterjeszteniük.

* „Nussbaum Testvérek marosvásárhelyi cég az aradi mintavásáron játékaru-kiállítást rendez, ugyanott átvesszi az ési idényre szóló megrendeléseket is.”

Ausztriában is rekordtermés van. Bécsből jelentik: Hivatalos helyről szerzett információink szerint az osztrák termés még a legpesszimistikusabb becslések szerint is rekordtermésnek mondható. Valamennyi gabonából, az árpa kivételével, huszonöt-harminc százalékkal több termést, mint tavaly, jöllehet már a tavalyi termés is jó közepesnek volt mondható. Az idei termés úgy mennyiségileg, mint minőségileg jóval felülmúlja az elmúlt évek produktumait. Kenyérgyárak feltűnést keltő hirdeményt tettek közzé, melyben elismerik, hogy a gabona- és lisztárak esése következtében le kell szállítani a kenyér árát is, azonban a kenyér árának leszállítása helyett nagyobb súlyú kenyereket fognak ezentúl sütni.

A bécsi Nordisch-Österreichische Bank kényszerregeze. Bécsből jelentik: Néhány hónap előtt óriási feltűnés mellett tárgyalták a kereskedelmi bíróságon a Nordisch-Österreichische Bank csődönkívüli kényszerregezési ügyét. Nemsokkal később ennek a tipikusan monarchista banknak az igazgatója állott csalásért a büntető bíróság előtt. A monarchista tiszti körök minden befolyásukat latbavetve keresztülvitték, hogy a csődönkívüli kényszerregezési ajánlatot elfogadják, azonban a bank vezetőségének garanciákat kellett volna nyújtani annakéve, hogy a huszonhatmilliárdos passzívának huszonöt százalékos kvótáját valóban ki tudják fizetni. A bank annak idején a pénzügyminisztériumtól bérlet a Belvárosban egy bankpalotát, amelynek átalakításába óriási összegeket fektettek. A bank vezetősége most a pénzügyminiszterhez fordult és kérte, hogy

térítsék vissza ezeket az építési költségeket. A pénzügyminiszter azonban mereven elzárkózott e kérés elől, aminek az volt a következménye, hogy a bank nem tudta megfizetni az elvállalt kvótát és így a kereskedelmi bíróság ma megindította a csőd eljárását. A bank ilyen körülmények között alig két-háromszázalékos kvótát fog tudni fizetni.

TŐZSDE

Július 29-én

A lej: Zürichben 260-00, Párisban 10-70, Budapestben 355, Bécsben 3-61.

Kolozsvár. A devizák árfolyamai a mai napon lanyha irányzatot követtek. Mérsékelt forgalom mellett a következő árfolyamokat jegyezték:

Bécs 28 00—28 25, Prága 5-93—5-94, Budapest 350—352, Páris 9-40—9-50, Zürich 38 80—38 95, Newyork 198 00—199 50, London 972—976, Milánó 7-35—7-40.

Zürich. Zárlat: Berlin 122-50, Amsterdam 206 80, Newyork 515-00, London 2502-00, Páris 2428 00, Milánó 1885-00, Prága 1525-00, Budapest 72-55, Belgrád 907-50, Bukarest 260-00—260-00, Varsó 98-25, Bécs 72-55.

Bukarest. Devizák: Páris 9-42, Berlin —, London 9-70, Newyork 198-50, Milánó 7-30, Zürich 38 75, Bécs 28-00, Prága 5-92, Budapest —.

Bukarest. Valuták: Napoleon 770, német márka 48 00, leva 1-43, török lira 110, font sterling 985, francia frank 10-00, svájci frank 40-00, olasz lira 7-60, drachma 3-40, dinár 3-50, dollár 199-00, lengyel forint 37-50, osztrák shilling 28-50, magyar korona 28-50, cseh korona 6-00, belga frank —, holland forint —.

Zsák

Ponyva

Mindennemű célokra legelőnyösebben beszerezhető

Albala Izsó

Timisoara

Piata Traian No 2

Minden magyar-német francia-angol orvosi könyv kapható Lepage-nál Kvár. Kérjen jegyzéket, Exlibris medici prospectust. Posta azonnal szállít a Lepage cég.

Aradi mintavásár alkalmával vegyen bőrkabátot Muzsainál Arad, a Színházzal szemben.

SPORT

A VAC uszói Kolozsváron

Indulnak a Haggibbor-KAC rendezésében lebonyolításra kerülő nemzetközi versenyek

Augusztus 9-én, vasárnap délelőtt tíz órai kezdettel a Haggibbor-SE és a kolozsvári AC a Strand uszódencéjében nemzetközi uszóversenyt rendeznek, amelyre meghívást nyertek és megígérték részvételüket a budapesti VAC Magyar Uszó Egylet és a Kassai AC versenyzőit. A legjobb romániai versenyzők részvételét következtében nagy sikerűnek ígérkező verseny részletes programja a következő:

Senior-számok: (főversenyek) 50 méteres gyorsuszás, 200 méteres gyorsuszás, 100 méteres melluszás, 200 méteres hátuszás, 50 méteres oldaluszás, 3 szor 50 méteres vegyes staféta (mell, hát, gyors), 100 méteres hölgyverseny.

Ifjúsági számok: 50 méteres gyorsuszás, 200 méteres gyorsuszás, 100 méteres melluszás, 100 méteres hátuszás, 100 méteres oldaluszás, 3 szor 50 méteres vegyes staféta (mell, hát gyors), 50 méteres hölgyverseny, 100 méteres melluszás (32 éven felül), 50 méteres gyermekverseny (14 éven alul).

A versenyen az FSSR szabályai érvényesek. A versenyen részt vehet minden amatőr uszó. Nevezések zárt borítékban, név, egyesület, verseny-

szám pontos me Sugár Andor Nagy Ádám cí Nevezési d ifjúsági számok Nevezési z

Románia

Com. Reg. uszo (szombaton) dél Central (Bucur ofensége védnö ságát a cluji alábbi feltétel

Versenysz

méteres gyorsus méteres oldalus teres melluszás, 50 méteres g staféta (mell, h szabályai érvén den amatőrúszó egyesület, vers zési díjjal egyt Concordia Bank Nevezési z stafétákban 60 Nevezési z Tét nélkül gyelembe.

Haggibbor

Haggibbor nem KKASE kiprób sével vasárnap versenyt rendez verseny részle munkban publ

Vaj Befőtt

Lepa

Hölgyei

formában. R slatt for

kalapszalor.

Az odorhe u hi oktatói állas len legyen, ke e három e d-i nyelvet is. Al Fizetés megegy O Jorheiu 1925 július.

Rador 2418

Ügyeljünk

Autóve

okleveles gé hely és vez tési feltétel

„E

auto garag Str. Lo

Nagyon olcsó száraz vegyi ruhatisztítás CZINK, Cluj

szám pontos megjelölésével, nevezési díjjal együtt Sugár Andor Cluj (Strada Memorandului 13.), vagy Nagy Ádám címére (Piata Unirii 8.) küldendők.

Nevezési díjak: Senior számokban 30 lej, ifjúsági számokban 10 lej, stafétákban 50 lej.

Nevezési zárlat: augusztus 7. déli 12 órakor.

Románia uszóbajnokságai. A kolozsvári Com. Reg. uszószerzősége 1925. augusztus 8-án (szombaton) délután 3 órakor rendezi meg a Com Central (Bucuresti) megbízásából Károly trónörökös öfensége védnöksége alatt Románia uszóbajnokságát a cluji Strandfürdő uszómedencéjében az alábbi feltételek mellett:

Versenyszámok: 100 méteres gyorsúszás, 200 méteres gyorsúszás, 500 méteres gyorsúszás, 100 méteres oldalúszás, 100 méteres hátúszás, 200 méteres mellúszás, 100 méteres hölgyverseny, 3 szor 50 méteres gyorsúszástaféta, 50 méteres vegyes staféta (mell, hát, gyors). A versenyen az FSSR szabályai érvényesek. A versenyen résztvehet minden amatőrúszó. Nevezéseket zárt borítékban, név, egyesület, versenyszám pontos megjelölésével, nevezési díjjal együtt Nagy Ádám (Cluj, Piata Unirii, Concordia Bank) címére küldendők.

Nevezési díjak: egyéni számokban 30 lej, stafétákban 60 lej.

Nevezési zárlat: augusztus 6-án déli 12 óra. Tét nélkül érkező nevezések nem vétetnek figyelembe.

Haggibbor—KKASE tornaünnepély. A Haggibbor nemrégben létesített tornaszakszaktálya a KKASE kipróbált tornaszakszaktálya közreműködésével vasárnap délután a városi sporttelepen tornaversenyt rendez. A szakszaktály most dolgozza ki a verseny részletes programját, amelyet holnapi számunkban publikálunk.

Vaj Befőtt Pergamen
Lepage-nál Kolozsvár.
Kérjen mintás ajánlatot.

Hölgyeim! Filc kalapudonságok óriási választékban 350 lei minden formában. Régi filc kalapokat 45 óra alatt formál és alakít az "IDEAL" kalapszalón, Cluj, Reg. Ferdinand 8. (Gólyaruházzal szemben).

Pályázat
Az odorheui Zsidó Hitközség pályázatot hirdet bi oktatási állásra. Meghívánta ik, hogy pályázó rőtlen legyen, kelő képesséssel és bírja tökéletesen a három edényi nyelven kívül a modern héber nyelvet is. Alás szeptember 1-én foglalandó el. Fizetés megegyezés szeriut.
Odorheui (Szék-lyudvarhely) 5685 tammusz. 1925 július.
Elnökség.

Rador 2415



Tacamul
ezüstárúgyár
CLUJ
Str. Av am Janca 8.
[7. Petőfi utca]

Gyárt:
Év eszközöket,
Szervizeket,
Disztárgyakat
stb.

Csak
viszonteladónak!

Ügyeljünk a védjegyre
Telefon Nr. 482.

Autóvezetőnek bá kit elismeretesen kitanítok. Elméleti órák okleveles gépészmérnök vezetése mellett. Műhely és vezetési gyakorlati órák kedvező fizetési feltétellel.
Telefon 10-42.
„Express”
auto garage, bérantó vállalat és javító műhely
Str. Londrei (Bossza) 26. Cluj

Bőr bőröndök, táskák és kalapkefferekben és

Nagyobb, olcsóbb
transport érkezett a gyárból



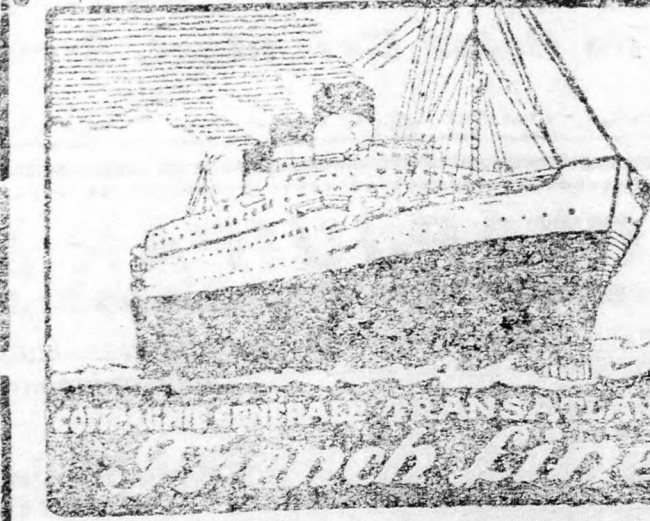
Cluj, Cal. Reg. Ferdinand 2.

bőrdíszműkülönlegességek

Aranyér
„Gnusol” Seedecke
Aranyér ellen löbbsé 25 éve a legjobban elismert szer. Egyszeru alkalmazás, biztos siker— Minden fájdalommal azonnal megszűniet és meggyógyítja a gyulladt, sebes és vérző helyeket— Grlalmas alkalárszektől mentes. Reggel és esle egy kúpocská lesz a végbélbe bevezetve. Minden palikában és drogériában kapható.
BUKAREST
RÁKTAR F.H. MEES CALEA-GRIVITEI 61

CITROM
300 és 360-as, verdelli nj vágásu, tartós áru, kapható
LÉB Fivóreknel,
Cluj. — Telefon 471.

Moulin Rouge
Bukarest, Bul. Elisabeta No 25.
Megnyitotta legszebb
amerikai terrasrát
az ötödik emeleten. Legpompásabb
kilátás. Variete színház Elsőrangú
étkező, két zenek
A legkellemesebb sarnok.
Nyitva reggelig.



Luxusutazás — Gyorsutvonalak a francia kikötőkből:
New-York — Canada
Cuba — Mexiko
Venezuela - Haiti - Antillák
Marecco - Algir - Tunisz
és más kikötőkbe.
Információkkal és jegyekkel szolgál:
„SARNIA” S. A. Bucurest.
Pasagiul Comédia
Táviratcim: Transatbuc.
Rador 359

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

Heti műsor a Szinkör-mozgóban
Csütörtök péntek: Az iramszarvasok esodéja.
Szombat, vasárnap: A legujabb Patt és Patathon film.

Mozgók műsora.
Urania-mozgó. Csütörtök, július 30. *A barlang titka.* Egy boldogtalan házasság története, 6 felvonásban. Főszerepben a csodaszépmű: Coco.
Select-mozgó. Csütörtök, július 30. *A mogoli oroslán.* Szimbolikus dráma 10 felvonásban. Főszerepben: Ivan Mosjoukine és Lisszko.

Könyvudonságok

Gárdonyi Géza: Két menyasszony (Vidám regény)	154
BEN AMI: Uj Paiesztina	100
Gárdonyi: Mai csodák	176
” Tizenkét novella	154
” A báró lelke	154
Georges S.: A megszelidült farkas	198
Nádas: Akiért csak a kezét kell kinyújtani	110
Fr. Jammes: Három különös leány	154
M. C. Slopes: Szerelmi élet a házasságban	176
” Okos szülők	110
” Boldog anyaság ..	198
Courths Mahler: Kriszta küldetése	110
Herceg: Az első fecske	154
P. Benoit: A táncosnő (Egy zsidó leány regénye)	132
Mihály: Az automobil	210
Schnitzler: Elza kisasszony (Egy zsidóleány története)	132
Lacratelle: Silbermann (Egy zsidófiu története)	80
Victor Hugó: A párisi Notre Dame I-II.	180
Benedek: Erdélyi történetek	176
Rouquette: A nagy fehér csönd..	90
Bródy: Rembrandt	150
Trjstan: A boxbajnok	80
Lakatos: A teve	80
Dr. Dienes László: Művészet és világnézet	100
Multatuli: Havenclar	198
Tabéry: Szarvasbika	176
Gogoly: Tanyai esték	154
P. Benoit: Atlantis	176
Móricz Zsigmond: Pillangó	150
Hemon: Maria Chapdalena	110
A. France: Pinguinek szigete	120
” Az istenek szomjaznak	120
” Pártütő angyalok	160
Sztrókay: A rádió	36
” Kis elektrotechnika	36

Kaphatók az **Uj Kelet könyvostályában,** utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése mellett

APRÓHIRDETÉSEK

Három zsidó lány szakácsnának, kizárólag Máramaros vidékéről, keresztetik 3 családhoz, jó házművelés biztosítva. Levelek Mózes Károly cég, Hogniz, Tarnava-Mare címre küldendők. 9577

Titkárkötő kitűnő fogalmazó, gépiró és intelligens hölgyek felvételnek. Cím a kiadóban. 9.65

Zongora
új, használt, javítás, hangolás, szállítás

Triska I.
zongoravaktár
Cluj, Str. Saguna 14.
Telefon 19.

Zongoraszekerek kaphatók

Átadó egy jömeneteli éjjeli mulató Segesváron. Cím megtudható: Szv. Kohn Mihályné, hírlap-iroda, Targu-Mures. 9578

Naponta friss bivalytej kapható, házhoz szállítva is. Schwartzné, Rudolf-ut 36.

HUNWALD



Üvegesiszolda és tükör- gyár táblavég raktár és üvegezési vállalat. Hibás tükörök újrafoncsorozása 1067

Keresünk Románia minden nagyobb városában létesítendő képviselőtünk vezetésére intelligens, agilis kereskedőket. Szakértelem nem szükséges. — Ajánlatokat „Existencia” jellegre a kiadóhivatalba kérünk. 9571

A zsidó irodalom köréből

- Szabó Imre: Zsidó komédiások .. 60
- Mendele Moicher Szfurim: Sánta Fiske 80
- Kis Arnold: Echod 25
- Patai: Héber költők (Kis kiadás) .. 30
- Patai: Héber költők anthológiája .. 650
- Nordau: Dr. Kohn 45
- Szabolcsi Lajos: Csillag fia 110
- Herzl: Zsidó állam 30
- Sokolov: Uj zsidó 15
- Lichtheim: A zsidó Palesztina 15
- Ujvári Péter: Tulsó parton 70
- Neményi: Isten keze 75
- Biró: A zsidók utja 50
- Agnon: A meggörbedt kiegyenesedik 35
- Frigyes: A zsidók természetrajza .. 45

Kaphatók az **Uj Kelet könyvostályában.**

Ha jól akar nősütni vagy férjhezmenni, fo duljon hozzánk. „IDEAL” házasságközvetítő iroda, Alba-Julia, Str. Simion Barbutiu No 20. 1864

Pálinkafőző üst 271 liter tartalmu (kavaró készülékkel) szilvafőzési időnyire bérbe kiadó. Fel-tételek megegyezés szer-int. Cím a kiadóban. 9575

Szivógázmotorok 30 HP Oberur el gyárt mányu és 18 HP Polke gyártmányu, azonnal szállíthatók. — Friedrich Testvérek gépgyára, Timisoara.

Elegáns szoba két uriember részére, köser ellátással ki- adó. Leveleket „Jókai” jellegén a kiadó továbbít.

Nyomdák! Könyv- kötetsek!
Füződrótot minden számtan és mennyiségben szállít gyári áron a Tip. **Fraternitas** Cluj, Str. Baron L. Pop 10. Ajánlattal szívesen szolgálunk. Nagyobb tételnél višek is utazunk.

Főiskolai hallgató (jó gyo. sió gépirást tud) bármilyen alkalmazást ke- res. Szíves megkeresés- ket „III. éves” jellegre kérek.

Csinosan buto. ozott szobámba intelligens izra- elita férfi lakótárat ke- resek a belvárosban. Cím a kiadóban.

Irodavezetők, főkönyve- lők, kik nagykereskedők- nél, vagy iparüzemeknél ténykednek, jelentékeny mellékkeresetre tehetnek szert. É deklótok „Farad- ság nélkül” jellegű leve- leit a kiadóhivatal tovább- bitja. 9571

Családos özvegy asszony takarítás vagy mosásért lakást keres, kevés bért is fizet. Str. Avram Janku [Petőfi-utca] 5.

Tennisz nadrág,
lúster sacco, vászon ruhák

Neumann

özég

Cluj, Plata Unleil No 14.

Ifjusági irodalom.

Dickens: Cooperfield Dávid	300
A. France: Gyöngyike	100
Burnett: A kis lord	140
Cervantes: Don Quijote	100
Babits: Aranygaras	320
Benedek Elek: Nagypó meséi	140
" " Magyar mese monda- világ I—II.	400
" " Magyar mese monda- világ III—IV.	400
Mark Twain: Tamás urfi	180
" " Tamás urfi léghajón	180
" " Tamás urfi mint detektív ..	160
" " Hucklebery Fin	240
Kunos Ignác: Adakalei mesék	180
Molnár: Pál-utcai fiuk	200
Morie: Légy jó mindhalálig	160
Schöpplin: Hatvany professzor feltámadása ..	80
Erdélyi szász népmesék	20
Román népmesék	20

Kaphatók az Uj Kelet könyvostályában.



A nagy hőség, erős napsütés káros behatás- sal vannak anők gyöngéd, hamvas arcborére.

Kaiser Borax-szal való gyakori lemosások megóvják a bőrt ezen behatá- saktól.

Ezért vegyen ön is még ma eredeti **Kaiser Borax**-ot a piros skatulyában.

Kedvező vételnapok. Julius 10—aug. 10.

nagy tétel

férfi, fiu és gyermekruha

kerül eladásra, rendkívül előnyös áron. **Kizárólag ab raktár.** Nézze meg készletünket! Ktfizetődik. — Elsőrendű és középminőség!

1. A legkiválóbb szabás. 2. A legjobb kidolgozás. 3. A legujabb fazonok. 4. A legmegfelelőbb hozzávalók.

G a z d a g v á l a s z t ó k !

Prima Fabrica Ceho-Slovaca Pentru Confectiuni de Haine Barbatest, Strada Berzei 94-96. Bucouresti.

GYAPJUIPAR R. T. TIMIȘOARA

Gyapjumosóda, gyapjufésülde, kamgarn, vigogne-szövöde, takácsműhelyek, mügyapjagyár, apretura, festöde.

Kötött és szövöttárugyár
Körülbelül 50 munkást foglalkoztat. Saját konfekoló és luhtenyöztés.

Használjunk kizárólag

PLANTOL

legjobb bővöngyzsír, mert ez használ, egészséges és kiadós!

Főtisztelő Fuchs Benjámín nagyváradi főrabbi felügyelete alatt készült, szigorúan ortodox rituális előírás szerint.

Képviselei: **HARTIG & HIENZ Cluj**
Str. Juliu Masiu 8. Telefon 1-18.

Mégis csak legjobb a késnélküli

„RASOL IDEAL”

borotváló por amely az ország legre- gőbb gyártmánya, mely most ujonnan átprepa- rálvá, az arcot nem marja és kellemes ha- tást hagy utána.

Orvokdjunk az ártalmas utánzatoktól. Csa k az „IDEAL” felírásu valódi.

Reszling József fodrász
Cluj, Calea Reg. Ferdinand 30.

Szerkesztőség k...
birtalal és nyor...
Kolozsvár, St...
Pop. (Brassai-ut...
Telefon: Szerke...
és kiadóhiva...
N. Sz.

kéziratok kizáró...
szerkesztőséghez...
szándék. Kéziratoka...
adunk vissza

1925 július 31

Samu

Budán a mag...
ciájában talán m...
egymással szembe...
palota mostani la...
Palesztina volt f...
muel. Feroca tal...
nyugateurópai di...
egymással kezett...
fogják egymást...
elmondani a má...
hogyan vélekedik...
lomatak kökemén...
zárja a meztelent...
nosan pedáns us...
ezüst papírba t...
véleményt is.

Pedig kár, ho...
fog üszinte szó e...
kormányzó mint...
más mellé ülni é...
kicsérélni vélemé...
a mai idők két...
egyik azzal az ü...
védi, a gettók sz...
kergetni a magya...
nak keserü bélye...
dókra, hogy újra...
beri mivoltukat.

A másik az u...
mányozta öt eszt...
amely kiegyenes...
elphenteti a riad...
az arcokról a m...
erős és egészsé...
Az egyik a...
visszajáró kísérte...
nek harsónás hi...
jának türelmetle...
mára szomjazott...
véréből és könny...
tájának boldogsá...
csorgott, de ne...
nasz és gyász. A...
zsidó fajtájának...
gondosan örköd...
lyebb bántódás...
népet, az arabok...
a kölcsönös meg...
lehetik új élet...
dásában annyira...
még jobban istá...
fajtáját.

A két végle...
kerül egymással...
fogják köszönte...
zselő tüzeben...
multat, a másik...
vendőt.

Októberber...

Washington...
unió huszonharm...
ban tartják meg...
amelyen huszon...
kisebbségi kérdé...

Az angolok...

London, jul...
tárgyalásokon a...
riumot kértek.
Amerika sem, er...
gokra, a morató...